

záleží pouze na tom, jak se jemu udělená obchodní plná moc projevovala na venek. Nezůstalo tedy řízení odvolacího soudu kusé, když o rozsahu uděleného zmocnění nebyl proveden důkaz svědkem Pavlem D., poněvadž nebylo ani tvrzeno, že druhému smluvci (Karlů H.) byl musil býti nedostatek plné moci Jana M. při patřičné pozornosti znám.

Čís. 16130.

Nesplnila-li banka komitentův poukaz (assignaci) před nařízením příročí podle zák. č. 240/1924 Sb. z. a n., vzniká poukazci (assignantovi) jen obligační nárok na vrácení peněžité částky (condictio causa data causa non secuta), nikoli vylučovací nárok na individuálně označenou věc. Jest nezávažné, kdy se komitent dověděl o nesplnění asignační smlouvy a kdy bylo v obchodních knihách banky zřízeno konto o poukázané pohledávce. Zřízení konta není pravotvorným (konstitutivním) úkonem a nezakládá vznik nároku.

(Rozh. ze dne 25. května 1937, Rv I 2300/35.).

Žalobkyně měla u žalované banky, pro niž bylo dne 2. října 1936 nařízeno podle zák. č. 240/1924 Sb. z. a n. příročí, dne 16. září 1931 na vkladní knížce vklad 21.411 Kč. V ten den žalobkyně celý vklad u žalované vybrala a z něho tentýž den postoupila žalované bance 15.000 Kč k poukázání Spořitelně v M. a zbytek obdržela od žalované v hotovosti. Tvrdíc, že žalovaná nevyhověla příkazu, aby jí postoupená částka 15.000 Kč byla poukázána Spořitelně v M., a že odepřela provést příkaz nebo jí postoupenou částku žalobkyni vydati, domáhá se na žalované bance zaplacení částky 14.485 Kč s přísl. Proti žalobě namítla žalovaná mimo jiné, že žalobkyni byla dne 16. září 1931 k poukazu postoupená částka 15.000 Kč připsána k dobru na účtě, že však poukázání uvedené částky Spořitelně v M. nemohlo býti již provedeno, poněvadž před provedením poukazu bylo pro žalovanou vyhlášeno moratorium. Žalobu zamítly pro tentokráte soudy všech tří stolic, nejvyšší soud z těchto

důvodů :

Žalobkyně vyvozuje svůj právní názor, že žalobní pohledávka nepodléhá příročí, nařízenému pro žalovanou banku podle zákona č. 240/1924 Sb. z. a n. s účinností od 2. října 1931, jednak z toho, že jí přísluší nárok vylučovací, jednak z toho, že nárok vznikl až po účinnosti příročí. Ani jeden z uvedených případů není splněn.

Je sice přisvědčiti jejím právním vývodům, že se právním jednáním ze dne 16. září 1931 podstatně změnil právní poměr mezi stranami co do částky 15.000 Kč, třebaže částka ta byla ponechána u žalované banky k provedení assignace, ale pro posouzení věci po právní stránce není rozhodující, že byla k složení částky 15.000 Kč za účelem assign-

nace použita část realisátu vkladní knížky, nýbrž nutno řešiti právní otázku bez zřetele na tuto skutečnost. Rozhodující je po té stránce jen to, vznikl-li pro žalobkyni složením částky 15.000 Kč za účelem provedení asignace vylučovací nárok na tom základě, že asignace nebyla provedena. Odpověď na dotčenou otázku zní záporně proto, že složení 15.000 Kč žalobkyní nelze pokládati za regulární deposit, při němž předmět úschovy — individuálně označený — nepřejde do vlastnictví depositáře (§ 958 obč. zák.) a v důsledku toho vznikl žalobkyni pro nesplnění asignace toliko pouhý obligační nárok na vrácení peněžní částky v určité výši, nikoli vylučovací nárok na individuálně označenou věc (bankovky, mince). Dovojuje-li žalobkyně, že nevznáší vlastnické žaloby a nezakládá svůj vylučovací nárok na ustanovení § 371 obč. zák., nýbrž na předpisu § 415 obč. zák., přehlíží, že užití posléze uvedeného zákonného předpisu předpokládá vlastnické právo k věci a že nestačí pouhý obligační nárok na vydání neb vrácení věcí označených jenom podle druhu a množství. Obligační nárok na vrácení částky složené za účelem asignace nutno vyvoditi z asignační smlouvy, jež měla žalovaná banka splniti ihned po uzavření, tudíž před 2. říjnem 1931, před účinností příročí. Jako právní následek nesplnění asignační smlouvy vznikl proto žalobní nárok ještě před příročím. K vzniku nároku nebylo potřebí, aby se žalobkyně dověděla o nesplnění asignační smlouvy; proto není rozhodující, dověděla-li se o tom před účinností či po účinnosti příročí. Nepřípadný jest tu poukaz žalobkynin na ustanovení § 1489 obč. zák. Nejde o žalobu na odškodnění, protože se žalobní nárok vyčerpává v požadování vrácení zaplacené částky (*condictio causa data causa non secuta*), a proto by ustanovení tohoto paragrafu nebylo lze aplikovati ani v otázce promlčení. Než nehledíc na to, žalobkyně, dovolávajíc se v otázce doby vzniku nároku dotčeného ustanovení, přezírá, že se vznik nároku a začátek promlčecí lhůty neřídí stejnými předpoklady a že vznikem nároku se nezačíná nutně i promlčecí lhůta. Otázka, lze-li pokládati možný odškodňovací nárok žalobkynin, jenž není předmětem souzeného sporu, za příslušenství ve smyslu § 912 obč. zák., není pro rozřešení sporu rozhodující, a proto není třeba řešiti uvedenou otázku. Mylně se žalobkyně dovolává doby, kdy bylo v obchodních knihách žalované banky zřízeno konto o žalobní pohledávce. Zřízení konta není pravotvorným, konstitutivním právním faktem, žalobní pohledávka trvá, aniž byla vedena v obchodních knihách žalované banky, a pouhé zřízení konta ještě nezakládá vznik nároku. Není proto rozhodující pro dobu vzniku žalobního nároku, kdy bylo ono konto zřízeno. Žalobní nárok, vzniklý před účinností příročí a náležící za konkursu do třetí třídy konkursních pohledávek, je proto ve smyslu § 4 zákona č. 240/1924 Sb. z. a n. postižen příročím a nemůže býti tedy podle § 5 řech. zák. uplatňován za příročí žalobou na plnění.

Čís. 16131.

Pořad práva pro žalobu, aby se majitel autobusové dopravy zdržel užívání pozemku patřícího vlastnický žalobci pro stanoviště svých vozidel.